

BİBLİYOGRAFYA :

BA, MD, nr. 4, s. 167/1727; nr. 14, s. 378/534; nr. 85, s. 193/445; BA, İbnülemin-Saray, nr. 166, 314, 463, 937, 1597, 2408, 2754, 3284; BA, KK, nr. 67, vr. 348^b, nr. 7175, s. 1-18; nr. 7176, vr. 5^a, 18^b, 36^b; nr. 7178; BA, MAD, nr. 3090, 6300, 7450, 10640, 19641; BA, Cevdet-Saray, nr. 2149; BA, TD, nr. 325, s. 11, 23, 26; Nizâmülmülk, *Siyâsetnâme* (trc. M. Altay Köymen), Ankara 1982, s. 163; Neşri, *Cihannümâ* (Unat), I, 185; Arifi Fethullah Çelebi, *Süleyman-nâme*, TSMK, Hazine, nr. 1517, vr. 576^a; Lokman b. Seyyid Hüseyin, *Hünernâme*, TSMK, Hazine, nr. 1523, I, vr. 89^b, 105^a, 121^a, 182^a; nr. 1524, II, vr. 207^b; Avni Ömer, *Kânûn-ı Os-mânî Mefhûm-ı Defter-i Hâkânî* (nşr. İsmail Hakkı Uzunçarşılı), *TTK Belleten*, XV/59 (1951), s. 395; Mustafa Sâfi, *Zübdetü't-tevârîh*, Beyazıt Devlet Ktp., Veliyüddin Efendi, nr. 2449, II, vr. 204^a, 209^a; Hammer (Atâ Bey), XI, 148; Pâkalın, I, 115; Uzunçarşılı, *Medhal*, s. 82, 344; a.mlf., *Kapukulu Ocakları*, I, 162-166, 199-204; a.mlf., *Saray Teşkilâtı*, s. 420-425; Bar-kan, *Kanunlar*, s. 20, 28, 277, 280, 296; İbrahim Kafesoğlu, *Türk Millî Kültürü*, İstanbul 1983, s. 275-276; Ahmet Işık, *Osmanlı Devletinde Avcı Kuşu Yetiştiricilerinin Statüsü* (yüksek lisans tezi, 1986), İÜ Ed.Fak.; Faruk Sümer, "Türklerde Avcılık", *Resimli Tarih Mecmuası*, IV/12, İstanbul 1953, s. 2403-2407; Metin And, "Onaltıncı Yüzyılda Av ve Avcılık", *Hayat Tarih Mecmuası*, II/12, İstanbul 1970, s. 19-22; Halil Ersoylu, "Türk Dünyasının Folklor ve Etnografyasında Süs Unsuru Olarak Kullanılan Bazı Kuşlar", *TDA*, II/8 (1980), s. 83-95.

AHMET IŞIK

AVEMPACE

İbn Bâce adının
Batı dillerinde kullanılan şekli
(bk. İBN BÂCCE).

AVERROES

İbn Rüşd adının
Batı dillerinde kullanılan şekli
(bk. İBN RÜŞD).

AVF b. AFRÂ

(عوف بن عفرأ)

Avf b. Hâris b. Rifâa el-Hazrecî
(ö. 2/624)

Akabe biatlarında bulunan ve
Bedir'de şehid olan Medinelî sahâbî.

Bazan annesi Afrâ'ya, bazan da babası Hâris'e nisbetle anılan Avf, kardeşi Muâz ile birlikte Birinci ve İkinci Akabe biatlarında bulundu. Sadece İkinci Akabe Biatı'nda bulunduğu da rivayet edilmiştir (İbn Sa'd, III, 493).

Bedir Savaşı'nda Mekkeli müşriklerden Rebîa'nın iki oğlu Şeybe ve Utbe ile Utbe'nin oğlu Velîd'in karşısına kardeş-

leri Muâz ve Muavviz ile birlikte çıktı. Utbe, Avf ile kardeşlerinin ensardan olduklarını öğrenince onlarla savaşmayı kabul etmedi. Zaten Hz. Peygamber de ilk savaşçıların Kureys'ten ve kendi amcasının oğullarından olmasını istediğinden Avf ve kardeşlerine dua ederek safılarına dönmelerini emretti. Savaşın kızıştığı bir sırada Avf Hz. Peygamber'e yaklaşarak Allah'ın rızasını kazanmanın yolunu sordu. Savaşta elinden kalkanı düşse bile harbe devam etmenin Allah'ı hoşnut edeceğini öğrenince kalkanını bir yana atıp savaşa girdi. Kardeşi Muavviz ile beraber Ebû Cehil'i bularak ona hücum edip yaraladılar; fakat Ebû Cehil oğlu İkrime'nin de yardımıyla Avf ile kardeşini şehid etti. Hz. Peygamber savaştan sonra Avf ve kardeşinin şehid düştüğü yere gelerek onların, bu ümmetin Firavun'u ve kâfirlerin elebaşısı olan Ebû Cehil'in öldürülmesine katkıda bulduklarını belirtti; onlara dua etti. Şehid düştüğünde otuz beş-kırk yaşlarında bulunan Avf'ın Hz. Ali devrine kadar yaşadığı Belâzürî tarafından rivayet edilmekte ise de bu rivayet doğru değildir. Hz. Ali devrinde vefat eden, kardeşi Muâz b. Hâris'tir.

BİBLİYOGRAFYA :

Vakîdî, *el-Megâzî*, I, 24, 68, 88-89, 91, 118, 146, 149-150, 162; İbn Hişâm, *es-Sîre*, I, 429, 627-628, 708; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, I, 219; II, 17-18; III, 492-493; VIII, 443; İbn Habîb, *el-Muhabber*, s. 399-400, 430, 459; Belâzürî, *Ensâb*, I, 239, 243; Taberî, *Târîh* (de Goeje), I, 1212, 1317, 1322; İbn Abdülber, *el-İstâb*, III, 131; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, II, 359-360; İbn Hacer, *el-İşâbe*, IV, 739; VIII, 26-27.

ASRİ ÇUBUKÇU

AVF b. HÂRİS

(bk. AVF b. AFRÂ).

AVF b. MÂLİK

(عوف بن مالك)

Ebû Abdîrahmân Avf
b. Mâlik b. Ebî Avf el-Eşcaî
(ö. 73/692)

Kahramanlığı ile meşhur sahâbî.

Ebû Abdullah, Ebû Muhammed, Ebû Amr, Ebû Hammâd gibi değişik künyelerle de anılır. Doğum tarihi ve gençlik yılları hakkında bilgi yoktur. Hicretin 6. (627) yılında müslüman oldu. Hayber, Mûte ve Tebük savaşlarına katıldı. Mekte fethinde Eşca' kabilesinin sancağını taşıdı. Hz. Peygamber Medine'de kendisiyle Ebû'd-Derdâ arasında kardeşlik

bağı (muâhât*) kurdu. Zâtüsselâsil Gazvesi kumandanı Amr b. Âs, gazvenin sonucunu Hz. Peygamber'e bildirmek üzere onu haberci olarak gönderdi. Avf, Hz. Ebû Bekir devrinde Medine'den ayrılarak Humus'a yerleşti. Yezîd b. Muâviye kumandasında İstanbul seferine katıldı. Abdülmelik b. Mervân devrinin ilk yıllarına kadar Humus'ta yaşadı ve orada vefat etti.

Avf b. Mâlik'in şakacı bir mizaca sahip olduğu anlaşılmaktadır. Meselâ Tebük Seferi'nde Hz. Peygamber'i küçük deri çadırında ziyarete gidince çadırın önünde oturmuş, Hz. Peygamber'in içeri girmesini söylemesi üzerine, "Bütün vücudumla mı gireyim, yâ Resûlellah?" diye sormuş, o da, "Bütün vücudunla gir" demişti. Bu ziyaret esnasında Resûlullah ona kıyamet yaklaştığı zaman meydana gelecek bazı olayları haber vermiştir (bk. Ebû Dâvûd, "Edeb", 84; İbn Mâce, "Fiten", 25; ayrıca bk. Buhârî, "Cizye", 15).

Avf b. Mâlik'in Hz. Peygamber'den rivayet ettiği hadislerin sayısı altmış yedi olup bir kısmı *Kütüb-i Sitt'e*'de de yer almıştır. Bunlardan otuz yedisini Ahmed b. Hanbelî'nin *el-Müsned*'inde (VI, 22-29) bulunmaktadır. Abdullah b. Selâm'dan da rivayetleri vardır. Kendisinden Ebû Hüreyre, Ebû Eyyüb el-Ensârî, Mikdâm b. Ma'dikerib gibi sahâbiler; Ebû Müslim el-Havlânî, Ebû İdrîs el-Havlânî ve Şa'bî gibi tâbiiler hadis rivayet etmişlerdir.

BİBLİYOGRAFYA :

Müsned, VI, 22-29; Buhârî, "Cizye", 15; İbn Mâce, "Fiten", 25; Ebû Dâvûd, "Edeb", 84; Vakîdî, *el-Megâzî*, II, 768, 773, 801; III, 921, 923; İbn Sa'd, *et-Tabakât*, II, 131; IV, 280-281; *el-Cerh ve't-ta'dîl*, VII, 12-13; İbnü'l-Esir, *Üsdü'l-gâbe*, IV, 312-313; Zehebî, *A'lâmü'n-nübelâ*, II, 487-490; İbn Hacer, *el-İşâbe*, III, 43; a.mlf., *Tehzîbü't-Tehzîb*, VIII, 168; İbnü'l-İmâd, *Şezerât*, I, 79.

İSMAIL L. ÇAKAN

AVF b. ÜSÂSE

(bk. MİSTAH b. ÜSÂSE).

AVFİ

Nürüddin Muhammed b. Muhammed
b. Yahyâ el-Avfî el-Hanefî
(ö. 629/1232 [?])

İran edebiyatında ilk şuarâ tezkiresi
olan *Lübâbü'l-elbâb*'ın müellifi.

567-572 (1171-1177) yılları arasında Buhara'da doğdu. Ashaptan Abdurrahman b. Avf'in soyundan geldiği rivayet edilir. Babası Merv (veya Mâverünnehir)